

শজিক অকংবা শেন্সা

– ডা. সৱাংথেম জেসমাৱানি –

লমদমসিদদি শা-ষণশিংদা পীজনবা মফম খৱদনা শজিক মৱাং কায়না ফংলি অদুগা মফম খৱদনা শজিক ফংদবগী অৱাৰা অমা ওইৱি। অমৰোমদনা নোংজু থা মতমদনা অমুক শজিক মৱাং কায়না ফৰ্বা অদুগা নিংথম থা মতমদনা শজিক্ৰী অৱাৰা অমুক লৈৱকপা য়াওৱকই। অসিগুন্ত্লা মতমসিদা শজিকশিংসি শিল্লগা শেন্সিৰা নংত্ৰগা শজিক অকংবা ওইনা থন্সিৰা য়াই।

শজিক কংহনবা মতমদসু শজিক্ৰী মথোক অকনবা খুদম ওইনা হায়ৱবদা চ্ৰজাক্ৰী মথোক, চানাগী মথোক অসিনচিংবশিং অসি কনবনা মৱম ওইদুনা কংবা ৱাংলি। কংনবা হোংনবদা মতম কুইনা চঙই। অথোৎপা মথোকশিং খুদম লইনা হায়ৱবদা ছপ, ওট, কৰো নাপী, তুজোস্ত্ৰী অসিনচিংবা কয়া অসি কংহ্লগা থন্সিৰা য়াই।

শজিক অকংবা হায়ৱৱগা কক্লিৰা শজিক খুদিংমক শজিত্তা য়াওৱিৰা মনিলগী চাংসি হুহুহ্লগ্গা কংহনবদুৱনি। মসি কংলি‘মতিক কোকফাই শুজা কাবগী চাং হুহুহনগনি অমদি কুইনা লীৰা য়াই। কংহয়ৰা কক্লদৌৱিৰা শজিকশিংগী ন্যুত্ৰেণ্ট কয়া অমা মাঙদনৰা মপূং মইৱে ফাবগী মতমদসু মখা পোৱ্গি। গুমা শজিক কক্লগদি ন্যুত্ৰেণ্ট কয়া অমা য়াওবগী মশীং য়াম্ৰী অদুবু পোথোক্তি ৱাংলি অদুগা থেংনা কক্লগদি ন্যুত্ৰেণ্টকী চাং হুহৱগসু পোথোক হেমা ফংই অদুবু অয়াস্থনা মপান লাক্সমদাইদা শজিক অকংবা শেন্সৰা ককথংপীগিনি।

অফৰা অকংবা শজিক্ৰী মতিক ময়াই :

– মতম চানা শজিকশিং কক্লগা কংহ্লগদি ন্যুত্ৰেণ্ট ময়াম অমা ফৰ্বা গুন্মী। অদুবু থেংনা

শজিকশিং কক্লগা শেন্সগদি শজিক্ৰী মথোকশিং কংশিল্লকপদা নন্তুনা মৱু শেন্সদা ন্যুত্ৰেণ্ট ময়াম অমা মৱুৱোমদা চংখিগনি।

– অফৰা মখলগী শজিক অকংবা ওইৱগদি অকংবা পান্সিদুগী মনাশিং মশাদা তেজ্ঞা কায়দনা

– ডা. ৱাইখোম জিতেন –

লৌমী ইচিল-ইনাওশিংনা পোথোক মৱাং কায়না পুথোক্ৰবা হোংনবদা চঙৰা মচাকশিংগী মনুংদা লৈবাক লৈহাও চেনৰা লৌফম হায়বসিসু অমনি। লৌফমশিং অসিদগী হৌৱিৰা পান্সিশিং মপুং মইৱে ফানা চাউদুনা পোথোক পুথোক্ৰবগীদমক মথোয়না মথৌ তাৰা মচীঞ্জাকশিং লৌফমদগী লৌথোকথি। অমৰোমদা অমুক পান্সী অমনা শাহৌ ফনা মপুং মইৱে ফানা হৌনবগীদমক চান্ৰবা অশিন-অয়াক অমদি পান্সী অদুনা হেমা মথৌ তাৰা মচীঞ্জাকশিং ফংহনৰা হায়বসি তঙাইফদে। মৱম অদুনা লৌফম অদুগী অশিন-অয়াক, পান্সীগী মচীঞ্জাক্ৰী মখল অমদি চাং খঙবিৱগা চান্ৰবা মইহে-মৰোং খনবীদুনা থাবীৱবদি শেছোক হেমা লৈহল্লি। পান্সিশিংনা লৌফমদগী লেন্সা লৈতনা লৌথোক্ৰিৰা মথোয়গী মচীঞ্জাকশিং অমদি ঐথোয়না লৌফম অদুদা পীৱিৰা পান্সীগী মচীঞ্জাকশিং অসিনা মৱম ওইদুনা লৌফমগী হামা ওইৱস্ৰা ফীভমদগী অওনৰা কয়া অমা পুৱকই। মৱম অদুনা লৌফম অদুদা পান্সিশিংনা মথৌ তাৰা মচীঞ্জাক মখল শুনা অমদি চাং চানা য়াওৱিৱা খঙদোক্ৰবা, লৌফম অদুবু লৈহাও লৈৰা লৌফম ওইহনবদা শোয়দনা য়াওদৰা য়াদ্ৰবা মীংনা উৰা অমদি উদৰা অহিংৰা জীৰ কয়গী মচীঞ্জাক ওইগদৰা অহিংৰা পোংলম/জীৰাশিংনা শিৱগা পথং-পুমথৱগা ওইৱকপা ওৰ্গানিক মেটুৱ/ওৰ্গানিক কাৰ্বোন য়াওবগী চাং খঙদোক্ৰবা, লৌফম অদুদা পান্সী মখল অসি থাৰবা পট্ৰৈ/পক্ৰদে লেন্সদা অচৌৰা যৌদাং য়াৱিৰা লৌফম অদুগী অশিন-অয়াক খঙদোক্ৰবগীদমক লৌফম অদুগী লৈবাক লৈশাবু চাংয়েং শঙদা চাংয়েং তৌথোকপবু সোইল টেষ্টিং (লৈবাক লৈহাও চাংয়েং) তৌৰা কৌই। তশেংনা হায়ৱবদা পান্সী অমনা হৌবদা ওইফম থোকপা ফীভম অমদি মচীঞ্জাক্ৰী খল কায়দনা লৈৱিৱা হায়বদু খঙদোক্ৰবা চাংয়েং তৌথোকপনি। হৌজিক্ৰী মতমদি লৌউ-শিংউবগী শিনফম অসি পায়খংপদা পান্সিশিংদা মচীঞ্জাক পীনবগীদমক অমদি ফংফম থোকপা পোথোক অদু পুথোক্ৰবগীদমক তৌদৰা য়াদ্ৰবা থবক অমা ওইৱে।

লৈবাক লৈহাও চাংয়েং তৌবগী পান্দম :-

১) লৌফম অদুগী লৈহাওগী চাং খঙদোক্ৰুনা কৱম কৱস্ৰা পান্সীগী মচীঞ্জাকশিং কয়া য়াম্মা য়াওৱি অমদি পান্সিশিংনা মথৌ তাৰা চাং অদু পীৰা গুন্নিৱা/গুমদৱা খঙদোকপনি।

মলচিং অমদি ক্লাইমেট স্মাৰ্ট ৱেজিলিএন্ট এগ্ৰীকলচৱ অনীগী মৱী

– লোংজম বোৱিস –

হেনগৎলক্লিৰা মালেমগী মীশিং অসি কোৱৰা মওংদা চনৰা চিঞ্জাক মৱাং কায়না পুথোকপা তঙাইফদে। মৱম অসিনা লৌউ-শিংউবদা ৱসায়নগী হীদাক, সিচ্ছটিক ফট্ৰাইজিৱ, ঈশিং শীজি়াবগী মওং অমদি ফেসিল ফুএলশিং শীজি়াবগী চাং কা হেমা ৱাংখংলক্লি। য়ুনাইটেস নেশন্স কনভেন্সন টু কোৱেষ্টে ডিজিট্ৰিফিকেশন (য়ু এন সী সী ডি) না পীৰা পাউজী মতুংইমা মালেমদা CO২ ঝাইদগী চাং ৱাংনা পুথোকপদা ইন্দ্ৰষ্ট্ৰিএল সেক্টৱগী মথংদা এগ্ৰীকলচৱ সেক্টৱনা ওইৱি (১৯.৯%)।

ফৌ পান্সীনা অতোগ্লা পান্সিশিংগা য়েংনৰা মতমদা CO২ থাদোকপগী চাং শৱক ২.৬ হেল্লি। মসি চক্ৰ মৈ থাৰা অসিনা হেনগৎহল্লি। হায়ৱিৰা মৱমশিং অসিনা ক্লাইমেট স্মাৰ্ট এগ্ৰীকলচৱ পায়খংপা তঙাইফদে।

ক্লাইমেট স্মাৰ্ট এগ্ৰীকলচৱ অমদি মলচিং :- ক্লাইমেট স্মাৰ্ট এগ্ৰীকলচৱ হায়ৰা অসি মত্ৰে অমত্ৰদা লৌউ-শিংউৰা, উমং কোকথোকপা, শা-ষণ লোয়ৰা অমদি গুা য়োক্তুনা চিঞ্জাক ৱাংপা অমদি মালেমগী হোংলক্লিৰা অঈং-অশা অসিবু থেংনৰা অসিবু খঙনৈ।

মালেমগী ওইনা গ্ৰীন হাউস গ্যাস হুহুহনৰা অমদি চিঞ্জাক মৱাং কায়হনবদা ক্লাইমেট স্মাৰ্ট ৱেজিলিএন্ট এগ্ৰীকলচৱগী চাউৱৰা যৌদাং লৈ। মথক্তৱ পনত্ৰিৰা পান্দমশিং অসি ফংনৰা হোংনবদা মলচিগী চাউৱৰা যৌদাং লৈ।

মলচি হায়ৰা অসি লৈবাকপু থবকৰা নংত্ৰগা খৱা কনশিল্লক্লিৰা পান্সিগী মনা, মথোক, নাপী, মশা, হৌৱস্ৰা পান্সিগী অৱেস্ৰশিং অমদি উক্লশিংনা কুশপনিৰা অসিবু খঙনৈ। মলচ হায়ৰা ৱাইহে অসি জৰ্মন ৱাইহে “molsch” হায়ৰা ৱাইহে অসিদগী হৌৱকথি। পান্সিগী অৱেস্ৰা পোংছে খক নন্তুনা পোলিথিনসু মলচিদা শীজি়মৈ।

মলচি তৌৰা মতমদা শীজি়ৰা পোংছেদা চেনগদৰা মগুণশিং :

১) মলচ ওইনা শীজি়াগদৌৱিৰা পোংচঙ অদু য়াম্মা কা হেমা লুমদৰা, অকঙৰা অমদি থুনা পথৰা পোংচঙ ওইহাবদি। ইশাগী ইন্স্কোল অমদি ফৰ্মদা হৌজৰা পোং চৈনা ঝাইদগী হেমা ফৈ।

২) মলচি তৌিৰা মতমদা ওৰ্গানিক ওইৰা মওংদা পান্সিগী অৱেস্ৰা, শা-ষণগী অৱেম অখাক্ৰচিংবশিং নংত্ৰগা ইনওৰ্গানিক ওইৰা মওংদা প্লাষ্টিক ফিল্মস অমদি পোলিমৱ ফিল্মশিং শীজি়মবীৰা য়াই।

৩) ওৰ্গানিক ওইৰা মলচ শীজি়বদা তোঙন তোঙনৰা পোংচঙ সী:এন ৱেসিও খেৱবগী মতুংইমা পথ/কায়থবগী চাং মান্দে। সেসবানিয়া, সনহেৰ্প মলচ শীজি়ৰা মতমদা থুনা কায়থে অমদি চক্ৰ অমদি উ-মক্স শীজি়বনা তত্ৰা পথ পুমথৰা থোকই (সী:এন ৱাংৰা মৱস্ৰা) । লৈবাক লৈহাও ইৱোজন ফংনবগী ওইনা সী:এন ৱাৰবা পোংচঙ শীজি়বনা হেমা ফৈ।

লৈগনি। পান্সিগী অয়াস্ৰা ন্যুত্ৰেণ্টশিং মনাদা লৈ। মনাশিং মখোক্ত্ৰী কেন্ত্ৰগদি ন্যুত্ৰেণ্ট ময়াম অমা মাঙগনি।

– অকংবা শজিক্ৰী মনাশিং শংদুনা অদুম লৈৱগদি মদু অফৰা শজিক অকংবনি। মনাশিং

কংহয়ৰা হোংনবদা অকংবা ময়াম অমা মাঙই।

– কংহনৰা মতমদসু অথোৎপা মথোক/পান্সীনা ওইৱগদি শাশিংনা চাবদা মহাও লৈনা চাবা ওইহল্লি।

– অকংবা শজিক শেন্সা মতমদা অতোগ্লা মখলগী চাবা য়াদৰা পান্সী য়াওহনলৌইবদি।

– অকংবা শজিত্তা য়াওৱিৰা মনিলগী চাংসি চাদা ২০-২৩ ফাওৰা লৈগনি। মনিলগী চাং ৱাংলগদি পথ-পুমথৱকপগী চাং ৱাংনা লৈগনি।

– অফৰা শজিক অকংবদা উক্ল-ৱাইফুল পকহনবীৱেইদবনি অমদি নুংশিৰা মনম চেলহন্দুনা মহাও লৈহনগনি।

অকংবা শজিক শেন্সা : – অকংবা শজিক শেন্সবগীদমক থাগদৌৱিৰা মফমদু লৈবাক লৈহাও নিংথিনা ফৰা ওইগনি। থাগদৌৱিৰা মৱদসু মফমদুগী মতুং ইমা হ্নগদবদুদগী হেমা হ্নবীগনি। মসিনা কুইনা হৌৱবনিনা মথোয়সু থোংনা লৈগনি।

– শজিক ককপা লৌৱিৱগা কংহনৰা মতমদা শজিত্তা য়াওৱিৰা ন্যুত্ৰেণ্ট ময়াম অমা মাঙদনা

লৈহয়ৰা হোংনবীগনি অমদি মনিলগী চাংসু কা হেমা য়াওদনৰা অমদি অহেনৰা মনিল য়াওৱগদি পথ পুমথহনবগী অচৌৰা মচাক অমা ওইহল্লি। কংহনৰা মতমদা মনাশিংদু কেন্দনৰা হোংনবীগনি। মনাদা প্ৰোটিগিী চাংসি চাদা ৭০ দগী হেমা য়াওঁই অমদি কেৱোটিগিী চাংসু চাদা ৯০গী মথক্তৱ য়াওঁই।

– কংহনৰা মতমদসু ন্যুত্ৰেণ্ট খৱদি অদুম মাঙথি। অদুবু কংহনৰা মতমদা মৈশা হেমা পীৰা

নংত্ৰগা মনিলগী চাংসি হুহুনা লৈত্ৰগদি মসিদসু ন্যুত্ৰেণ্টগী চাং হুহুহল্লি। নোংজু থা মতমদসু নোংনা মৱম ওইদুনা ন্যুত্ৰেণ্ট ময়াম অমা মাঙহল্লি। কংহনৰা মতমদা মনা শংলিমথে কেৱোটিগী চাং ৱাংনা য়াওবগী শক্তমনি।

২) লৌফম অদু অশিনৰা/অয়াকপনা মৱম ওইদুনা পান্সিশিংনা হৌবদা খুদোং চাদৰা মফম অমা ওইৱা খঙদোকপনি।

৩) খেন্সৰা পান্সী মখলশিংদা চাংয়েংগী ফল অদু য়েংলগা যন্ত্ৰি-ষণয়ুং অমদি খৃৎশেমগী হাৱ কয়া য়াম্মা চাইগদৰগে হায়বদু খঙদোক্ৰবনি।

৪) অকোয়বগী ঈশিং নুংশিং মোংশিন্দনবগীদমক অহেনৰা খৃৎশেমগী হাৱ শীজি়দনবনি।

৫) কৱস্ৰা পান্সী মখলশিং ঐথোয়গী লৌফমগা হেমা চান্ৰবগে খঙদোক্ৰবনি।

৬) লিশাং শিংনা লৌউৰা য়াৰা মফম অমা ওইহনগদবনি।

কৱীৱীদমক লৈবাক-লৈহাও চাংয়েং তৌগদৌৱিবনো?

ক) চাং নাইনা, মতম চানা চাংয়েং তৌথোকপনা লৌফম অদুগী লৈবাক অসি মশা শোকচিল্পে/শোকচিদ্ৰি হায়বদু খঙৰা গুন্স্ৰগা লোয়ননা মতম চানা পায়খংফম থোকপা চেকশিন থৌৱাংশিং পায়খংপা গুমহল্লি। মশা শোকচিল্লক্ৰদৌৱৰা লৌফমু মতম চানা লায়েংহৌবনা মশা শোকচিনত্ৰৰা মতুংদা হামগী ফীভমদা হুহুহয়ৰা হোংনবদগী হেমা লায়। লৈহাও চেনৰা লৌফম হায়বসি তোঙান তোঙানৰা পান্সিগী মচীঞ্জাক মখলশিংনা খল চানা য়াওবগা লোয়ননা পান্সীগী মচীঞ্জাকশিং অসিবু পান্সীনা লায়না ফংহনবদা মতেং পাংৰা অহিংৰা জীৰাশিং মতিক চানা য়াওৰা অমদি লৈৰাক্ৰী লৈৱিকশিং অদু পান্সীনা শাহৌ ফনা হৌবদা মতেং পাংৰা গুন্স্ৰা মওং ওইগদবনি। হায়ৱিৰাশিং অসি খঙদোক্লে হায়ৱবিদি চাংয়েং তৌথোক্তৰা য়াদে অমদি ফংলিৰা ফল অদুগী মতুংইমা পায়খংফম থোকপা থৌৱাংশিং পায়খংলবতদা লৌফম অদুগী লৈবাক লৈহাও ফগংহনৰা গুমগদৌৱিবনি।

খ) চাংয়েংগী ফল অদুনা লৌফম অদুগী লৈৰাক্ৰা ঐথোয়না তাগদৌৱিৰা পান্সিশিং অদুদা পান্সীনা মথৌ তাৰা মচীঞ্জাক কয়া য়াম্মা পীৰা গুমগনি খঙদোক্ৰবা মতুংদা ঐথোয়না পীগদৌৱিৰা মচীঞ্জাকশিং অদু কদয় ফাওবগী চাংদা ঐথোয়না কান্ৰবা পীৰা গুমগনি য়েংলগা কৱম-কৱস্ৰা মচীঞ্জাকশিং কয়া য়াম্মা চাইগনি লেপথোক্ৰগা হাৱ চাইৱবিদি মৱম চাদনা অহেনৰা হাৱ লৈবদা তিংগদৰা শেলদগী কনৰা গুমগনি। অমৰোমদা অমুক লৌফম অদুনা চাং য়াম্মা নেন্সা লৈৱৰা পান্সীগী মচীঞ্জাক মখল অমবু মাগী পীফম থোকপা চাং অদু যৌনা পীদৰীনা অতোগ্লা পান্সীগী মচীঞ্জাকশিং ফনা য়াম্মা চাইৱসু পোথোক হেনগৎহনৰা গুন্স্ৰোঁই। অসুম তৌৰনা লৌমীশিংবু শেছোক হুহুহনগনি। মৱম অদুনা চাইফম থোকপা হাৱগী মখল অমদি চাং চানা চাইবনা হাৱ লৈবদা চঙগদৰা অহেনৰা শেনফম হুহুহন্দুনা শেদোং হেনগৎহল্লি।

৪) নাইত্ৰোজেনগী চাং ৱাংনা য়াওৰা পোং চৈশিংনা হেমা থুনা কায়থে।

৫) মলচি তৌিৰা মতমদা ফৈদেম চিংখংলগা তৌৰা মলচি অমদি চিংখন্তদা তৌৰা

মলচি অনী য়েংনবদা ঈশিং মনীং ওন্দুনা ঈশিং মাঙৰা হুহুহনৰা অমদি ঈশিং কুইনা তুন্দুনা লৈৰা ফৈদেম চিংখংতুনা শেন্সা মলচিনা হেল্লি।

ক্লাইমেট স্মাৰ্ট ৱেজিলিএন্ট এগ্ৰীকলচাদা মলচিগী যৌদা :

১) সেণ্টিমিটাৱ ৫-১০ থানা মলচি তৌিৰনা ঈশিং ইনিল ওন্দুনা মাঙথিবদগী কনবীৰা গুন্মী অমদি নাপী হৌবগী চাং হুহুহল্লি। মলচি তৌৰা মফমনা মলচি তৌেদৰা মফমদগী ঈশিং ইনিল ফজিনৰা অসি ১০% হেল্লি। মলচি তৌৰা মফমদা ঈশিং ড্ৰিপ নংত্ৰগা স্প্ৰিঙ্কলৱ শীজি়াদুনা চহিবিৰা অমদি ঈশিংদা তুস্ৰা হাৱ শীজি়াবনা পান্সীদা হেমা কায়ৰা হেনগৎহল্লি।

২) হোংলক্লিৰা মালেমগী অঈং অশানা পুৱকপা হিট ৱেড/কোল্ড ৱেডশিংদগী গুৰুথোকপদা মলচি শীজি়াবনা কালেনগী মতমদা পান্সিগী মাইক্ৰেক্সাইমেটকী অকোয়বদগী শানা লৈহল্লি। আলু থাৰদা মলচি তৌেবনা আলু মতোন চেংৰা হেল্লি। থোংদ্ৰম, তেৰ্ৰেণ্ট থাৰা মতমদা মলচি তৌেবনা মপান শাৰা হুহুহনৰা অমদি মইহে পানৰা হেনবগী ৱিপোণ্ট লৈ।

৩) মলচি তৌেবনা নাপী হৌবগী চাং হুহুহল্লি। মসিনা নাপী হীদাক শীজি়াবগী অমাঙবশিং হুহুহল্লি। নাপী হীদাক শীজি়াবনা লৈবাক লৈহাওদা লৈৰা তিল্পেক অমদি অতোগ্লা কায়ৰা মাইক্ৰেবশিং শিবগী চাং মলচি শীজি়াবনা হুহুহনৰা গুন্মী। সেণ্টিমিটাৱ ৫-১৫ থানা মলচি তৌিৰনা নাপী মৱদা নুশিং নুশা ফংহন্দুনা নাপী হৌবগী চাং হুহুহল্লি। পৱি অমদা মলচি 10t গী চাদা শীজি়াবনা য়াই।

৪) মলচ শীজি়াৱিৰা পোংছেনা কায়থদুনা লৈবাক লৈহাওদা য়াওৰা মাইক্ৰেবস অমদি তিল্পেক য়োকখংতুনা ওৰ্গানিক কাৰ্বোন চাং ৱাংখংহল্লি। শপ্ৰেপাং খৌইৰা মতমদা ওন্সিদেশন থোক্তুনা মাঙৰা ওৰ্গানিক কাৰ্বোন মলচি শীজি়াদুনা কনৰা গুন্মী। মলচি তৌিৰনা লৈৰাক্ৰা য়াওৰা ওৰ্গানিক কাৰ্বোন ৩% যৌনা হেনগৎহনৰা গুন্মী।

৫) মলচ শীজি়াৰা মফমদা মহৌশানা ঈশিং ঈনিল য়াওৰা, ওৰ্গানিক কাৰ্বোন অমদি পান্সীনা মথৌ তাৰা মচীঞ্জাকশিং য়াওবগী চাং ৱাংই। হায়ৱিৰা মৱমশিং অসিনা পোটিসিয়ম ফংবগী চাং হেনগৎহল্লি। অমৰোমদা মলচ তৌৰা মফমদা নাইত্ৰোজেন য়ুজ ইফিসিএন্সি ৯% যৌনা হেনগৎহল্লি। লৈৰাক্ৰী লৈমায় কনশিনহনৰা হুহুহল্লি। মলচ শীজি়াবনা আলু, য়াইগুং, শীংগী পোথোক হেনগৎহল্লি।

মলচি মায় পত্ৰ পায়খংপা মতমদা পান্সিগী অৱেম-অখাকমৱাং কয়না লৈৰা তঙাইফদে। নিংথিনা শেম শাদুনা বদ্বীৱবদি তিল, কৰুচে অমদি অতোগ্লা পান্সীদা অমাঙৰা পীৰা য়াৰা মৱম অমা ওইহকই। সী:এন ৱাংৰা পোংছে শীজি়াবনা এন পান্সিদা ফংহনবগী চাং হুহুহল্লি। মৱম অসিনা নিংথিনা শেম শাদুনা মলচি তৌিৰনা লৌমী ঈসি ইনাওশিনা কৱগনি। ●

– শজিকশিং কংহনৰা মতমদা কংই কংদে খঙননৰা অৱায়ৰা মওং অমদা কংহনলিৰা পান্সী অমা লৌবিৱগা য়োংপী অমনা মথোক্তু হুইগং হুইথা তৌৰা মতমদা মখু কোনলকপা তাৱগদি মদু কংৰা য়াওত্ৰিবনি হায়না লৌবিগনি অদুগা অতোগ্লা অমনা পান্সী খৰা লৌৱগা খুৰাক্ত হাপ্পগা শুক্ৰ শুক্ৰ নৈৰা মতমদা মাই খৰা থোকপা উৱগদি মদুসু মনিলগী চাং ৱাংনা লৈৱি হায়না লৌবগা লোয়ননা খৰা শাংনা কংহনবিগনি।

– কংৰা লৌইৰৰা তুংদা মফম চানা পুৱ্গগা শা-ষণশিংদা পীজবীগনি।

কংহনবগী মওং :

১) **মফমদুদা কংহনৰা** – শজিকশিং ককপা লৌইৰৰা তুংদা অমুক মফমদুদা অদুমক কোনশিল্লগা থন্সীগনি। শজিক ককপগী মতম অমদি লিল্লা তাশিনবনা কালিটিদা অশোয়ৰা য়াওৱকই। কক্ৰৰা শজিকশিংদু মপূন মপূন পুন্সৰা তুংদা নিংথিনা কংহনবসু য়াই। অদুবু কংহনবগী মতমদা মনাশিং কেনবগী চাং য়াম্মা ৱাংই অমদি কংহনৰা মতমদা কেৱোটিগী চাংসু হুহুহল্লি অমদি মনিলগী চাংসু চাদা ৪০ দুমক লৈগল্লি। অসিগুন্ত্ৰা শজিক কংলি কংলি লাওৱবিদি মকোন মকোন কোনশিন্দুনা অমুক মখা তানা কংহনবীগনি।

২) **মকোন্দা কংহনৰা** – কাবক কাবক কংলৰা শজিকশিং মকোন মনুংদা শগাই শাৱগা থমদুদা কংহনবীবসু য়াই। মসিদা নুমিৎ ৭-১৪ ফাওৰা নুংশিংনা কংহনবদা চংই। অসিগুন্ত্ৰা অকংৰা শজিকশিং অসি শংদুনা অদুমক লৈ।

৩) **খৃৎশেমগী কংহনৰা** – খৃৎশেমগী অশাৰা নুংশিং শীজি়াদুনা শজিক ময়াম অমসু কংহনৰা য়াই। অদুবু মসি য়াম্মা চাউনা তৌৱগদি কায়ৰা কয়া ফংদে।

৪) **মতুম তাৱগা শেন্সা** – শজিক ময়ামসি মতুম তানৰা মেছিদা মতুম মতুম তাৱগা কংহনৰা য়াই। মসিনা পুথোক পশিন তৌেবদা মতম চংহদে, থবক তৌশিনবগী মী মশীং হুহুহল্লি, ন্যুত্ৰেণ্ট হুহুহদে, উফুল-ৱাইফুল কয়া পক্তে।

মতম চানা শজিকশিং কক্লগা কংহনহৌৱগদি তুং কোয়না মতম শাংনা শজিক ৱাংলকপা মতমদসু পীজবীৰা য়াই অমদি শজিক ফংদৰা মফমদসু পুৱগা পীজৰা য়াই। ●

গ) চাংয়েং তৌেদনা হাৱ পঙচাইদা চাইবনা লৌফম অদুদা লৈগদৰা পান্সিগী মচীঞ্জাক্ৰী ওইফম থোকপা খল কায়ৱক্তুনা লৌফম অদুগী লৈহাও লৈবগী চাং হুহুহল্লি। অহেনৰা পোথোক পুথোক্ৰবগী পান্দমদা খৃৎশেমগী হাৱ য়াম্মা চাইবনা লৌফম অদুগী হামদগী লৈৰা অশিন-অয়াক্ৰী খলদা কায়হ্লগক্তুনা হেমা শিনৰা/য়াকপা লৌফম ওইহ্লক্ৰই। অসুন্সা লিশাং শিংনা চখৱকপনা লৌফম অদুদা লৈগদৰা লৈহাও চেনহনবদা মতেং পাংৰা মীংনা উৰা/উদৰা অহিংৰা জীৰাশিংগী মশীং হুহুহ্লগক্তুনা লৈহাও লৈতৰা লৌফম ওইহ্লক্ৰকই। লৈবাক লৈহাও কৱবগীদমক লৌমীশিংনা পায়খংফম থোকপা থৌৱাং পায়খংপা হায়বসি লৈহাও চাংয়েং তৌেনদি খঙৰা গুন্স্ৰোঁই।

ঘ) লৈহাও চেনৰা লৌফম লৈৰা লৌমীশিংতনা পোংথোক মৱাং কায়না পুথোকপা গুমগদৌৱিবনি। পোথোক মৱাং কায়না পুথোকপা গুন্স্ৰা লৌফমনি নঙে হায়বদু চাংয়েং তৌথোক্ৰবতদা খঙৰা গুমগনি।

লৌফাক লৈহাও চাংয়েং তৌথোকপসিনা লৌমী অদু খক্তদা কায়ৰা পীৰতা নন্তুনা ঐথোয়গী অকোয়বগী খলদসু য়াম্মা কায়হল্লি। চাংয়েং তৌথোক্ৰগা ফংৰা ফলগী মতুংইমা পান্সিশিংদা মচীঞ্জাক পীৱবদি ঐথোয়না পীৱিৰা পান্সিগী মচীঞ্জাকশিং অদু অৱেস্ৰদা মাঙবগী চাং য়াম্মা হুহুহল্লি। অসুন্সা লৌউ-শিংউবগী শিনফন্সা মৱম ওইৱগা ঐথোয়গী অকোয়বগী ঈশিং নুংশিংতা মোংশিনবগী চাং অসি লৈবাক লৈহাও তৌথোকপনা হুহুহল্লি।

অমৰোমদা অমুক হাপফম থোকপা চাং অদু যৌনা হাপত্ৰগনা পান্সিশিং শাহৌ থিলহল্লি অমদি মইহে লোকগ্ৰগা পান্সিগী লেমহৌখাক মৱাং কায়না থন্সমদননা মৱম ওইদুনা ঈশিং অমসুং নুংশিংনা বৈবাক লৈহাও মাঙহনবদা মতেং পাংই। অমৰোমদা অমুক হাৱ খল কায়না চাইবনা লৌফম অদু